

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาคำปรึกษาแบบกลุ่มต่อความเครียดและความสามารถในการเผชิญปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาที่มีปัญหาพฤติกรรม ในโรงเรียนบางปะหัน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาระดับความเครียด และความสามารถในการเผชิญปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาที่มีปัญหาพฤติกรรม ในโรงเรียนบางปะหัน ก่อนและหลังได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

สมมติฐานการศึกษา

การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มสามารถลดระดับความเครียดและเพิ่มความสามารถในการเผชิญปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาที่มีปัญหาพฤติกรรม ในโรงเรียนบางปะหันได้

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาได้แก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาที่มีปัญหาพฤติกรรม หมายถึง นักเรียนที่กำลังศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2-6 ที่มีอายุตั้งแต่ 14-19 ปี ในโรงเรียนบางปะหัน จำนวน 30 ราย คัดเลือกโดยอาจารย์ฝ่ายปกครองของโรงเรียนบางปะหัน เป็นผู้คัดเลือกนักเรียนที่มีปัญหาพฤติกรรมได้จากลักษณะพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมที่เกิดขึ้นในโรงเรียนดังต่อไปนี้

- แต่งกายผิดระเบียบข้อบังคับทางโรงเรียนและได้รับการตักเตือนเกิน 3 ครั้ง
- ขาดเรียนบ่อยโดยไม่ลาหรือแจ้งสาเหตุให้ทราบหรือมีหนังสือเตือนผู้ปกครองเกิน 2 ครั้ง
- พุดจาไม่เรียบร้อยหรือพูดคำหยาบ โดยเฉพาะกับอาจารย์หรือเพื่อนต่างเพศเป็นประจำ
- ไม่สนใจการเรียนเช่นไม่ส่งงานตามกำหนด รบกวนเพื่อนเวลาเรียนถูกตักเตือนเกิน 3 ครั้ง
- ชอบก่อเรื่องทะเลาะวิวาทหรือชักชวนเพื่อนก่อความไม่สงบๆ กระทำแบบนี้เกิน 2 ครั้ง
- แสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมอื่นๆ เช่นเที่ยวสถานเรีงรมย์ เล่นการพนัน มีอาวุธติดตัว

ประพุดิตนในทำนองผู้สาวฯ หลังจากรับการตักเตือนแล้วยังมีการกระทำซ้ำอีกเกิน 1 ครั้ง

สำหรับกลุ่มตัวอย่างคัดเลือกจากนักเรียนที่มีคุณสมบัติดังต่อไปนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาที่มีปัญหาพฤติกรรมตามที่กล่าวมาข้างต้นคนละ 2-3 พฤติกรรมขึ้นไปดังนี้ นักเรียนที่มีปัญหาพฤติกรรมรุนแรง ทะเลาะ วิวาท ทำร้ายตนเองและผู้อื่น หนีเรียนจำนวน 12 ราย แยกตัวซึมเศร้า เครียด ไม่มีสมาธิในการเรียนจำนวน 4 ราย หนีเรียนเป็นประจำ ดิคเกมส์คอมพิวเตอร์จำนวน 5 ราย ปัญหาเรื่องผู้สาว มีพฤติกรรมทางเพศไม่เหมาะสมและหนีเรียนจำนวน 6 ราย ดิคบุหรีและหนีเรียน

จำนวน 8 ราย มีจำนวนทั้งหมด 30 ราย (โรงพยาบาลบางปะหัน, 2547) ทำแบบประเมินและวิเคราะห์ความเครียดด้วยตนเองของกรมสุขภาพจิต มีระดับความเครียดสูงกว่าปกติปานกลางถึงระดับรุนแรง คือมีระดับคะแนนตั้งแต่ 26 คะแนนขึ้นไป ทำแบบวัดความสามารถในการเผชิญปัญหาของจารุวรรณ จินดามงคล มีระดับคะแนนความสามารถในการเผชิญปัญหาพอใช้

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษครั้งนี้มี 3 ชุดคือ

1. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ โปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

โดยผู้ศึกษาใช้แนวคิดของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มของออลส์เชน และ อรพรรณ ลือบุญรัชชัย ประกอบด้วย 5 ขั้นตอนดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 การสร้างสัมพันธภาพ ขั้นตอนที่ 2 การสำรวจปัญหา ขั้นตอนที่ 3 การเข้าใจปัญหาสาเหตุและความต้องการ ขั้นตอนที่ 4 การวางแผนการแก้ปัญหา ขั้นตอนที่ 5 การยุติกระบวนการ การหาความตรงตามเนื้อหา (Content validity) โดยการ โปรแกรมทั้งหมด ให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน อันประกอบไปด้วย จิตแพทย์ผู้มีความชำนาญทางด้านจิตเวชเด็กและวัยรุ่น 1 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญด้านการปฏิบัติการพยาบาลขั้นสูง สาขาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช 1 ท่าน พยาบาลจิตเวชที่มีประสบการณ์และปฏิบัติงานด้านการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช 1 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความสอดคล้องของเนื้อหาในข้อคำถามการศึกษา จากนั้นนำมาปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อปรับแก้ให้เหมาะสมถูกต้องชัดเจน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล มีทั้งหมด 3 ชุด ได้แก่ แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ลักษณะครอบครัว ซึ่งเป็นแบบสอบถามที่ผู้ศึกษาได้สร้างขึ้นเอง โดยสร้างเครื่องมือขึ้นเป็นแบบคำถามเป็นคำถามแบบเดิมคำถามและเลือกตอบ จำนวน 9 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ รายได้ของครอบครัว ลักษณะครอบครัว สมาชิกในครอบครัว สถานภาพสมรสของบิดามารดา ข้อมูลของบิดา ข้อมูลของมารดา บุคคลที่พักอาศัยอยู่ด้วย แบบวัดความสามารถในการเผชิญปัญหาของจารุวรรณ จินดามงคล ประกอบไปด้วย 6 ด้านรวม ต่อไปนี้ การแก้ไขอารมณ์ตั้งเครียด การบรรเทาอารมณ์ตั้งเครียด การใช้การประคับประคอง การพึ่งพาตนเอง การเผชิญหน้ากับปัญหา การมองเหตุการณ์ในแง่ดี และแบบประเมินและวิเคราะห์ความเครียดด้วยตนเองของกรมสุขภาพจิต นำเครื่องมือทั้งหมดมาหาความตรงตามเนื้อหา(Content validity) โดยการนำแบบวัดความสามารถในการเผชิญปัญหาของจารุวรรณ จินดามงคล และแบบประเมินและวิเคราะห์ความเครียดด้วยตนเองของกรมสุขภาพจิต ให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความสอดคล้องของเนื้อหาในข้อคำถามการศึกษา จากนั้นนำมาปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อปรับแก้ให้เหมาะสมถูกต้องชัดเจน เหมาะสม หาความเที่ยง (Reliability) โดยการนำเครื่องมือที่ผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาแล้ว ไปทดลองใช้กับกลุ่มนักเรียน โรงเรียนบางปะหันที่เข้ารับการอบรมค่ายเสริม

ทักษะชีวิตป้องกันสารเสพติด ซึ่งมีลักษณะคล้ายกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ราย เพื่อตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ โดยการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์คอนบาช(Cronbach)จนได้ค่าความเที่ยงดังนี้ แบบประเมินและวิเคราะห์ความเครียดด้วยตนเอง ค่าความเที่ยง = .89 แบบวัดความสามารถในการเผชิญปัญหา ค่าความเที่ยง = .80

3. เครื่องมือที่ใช้กำกับการทดลอง ได้แก่แบบประเมินความรู้ ที่สร้างขึ้นเอง โดยมีลักษณะข้อคำถามเลือกตอบถูกหรือผิด มีทั้งสิ้นจำนวน 20 ข้อ โดยประเมินก่อนและหลังการทดลอง การหาความตรงตามเนื้อหา(Content validity) โดยการนำประเมินความรู้ที่ผู้ศึกษาได้สร้างขึ้น โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องและความสอดคล้องของเนื้อหาในข้อคำถามการศึกษา จากนั้นนำมาปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อปรับแก้ให้เหมาะสม การหาความเที่ยง (Reliability) โดยการนำเครื่องมือไปทดลองใช้กับกลุ่มนักเรียน ในโรงเรียนบางปะหัน ที่เข้ารับการอบรมค่ายเสริมทักษะชีวิตป้องกันสารเสพติด ซึ่งมีลักษณะคล้ายกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ราย เพื่อตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ โดยการคำนวณค่าความเที่ยงโดยใช้สูตรของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน KR 21 จนได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ .86 3.3) ผลการประเมินความรู้ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาที่มีปัญหาพฤติกรรม ในโรงเรียนบางปะหันก่อนและหลังการทดลอง พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาที่มีปัญหาพฤติกรรมในโรงเรียนบางปะหันที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม ก่อนทดลองมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 15 และหลังการทดลองพบว่า มีค่าคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 18 แสดงว่าหลังได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มนักเรียนมีความรู้ด้านพฤติกรรมเพิ่มขึ้น

สรุปผลการศึกษา

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มนักเรียนส่วนใหญ่ เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 66.7 มีอายุเฉลี่ย 15.9 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.39 รายได้เฉลี่ยของครอบครัวอยู่ในช่วง 5,001- 15,000 บาทต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 50 ลักษณะครอบครัวเป็นครอบครัวเดี่ยวและมีสมาชิกในครอบครัว 4-5 คน คิดเป็นร้อยละ 60 และ 63.7 ตามลำดับ บิดาและมารดาอยู่ด้วยกันและพักอาศัยอยู่กับบิดาและมารดา คิดเป็นร้อยละ 83.3 และ 66.7 ตามลำดับ บิดาและมารดายังมีชีวิตอยู่ คิดเป็นร้อยละ 86.7 และ 96.7 ตามลำดับ ส่วนใหญ่ทั้งบิดาและมารดาจบการศึกษาระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 56.7 และ 56.7 ตามลำดับ และมีอาชีพรับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 76.7 และ 76.7 ตามลำดับ (ตาราง 1)

2. ผลการประเมินและวิเคราะห์ความเครียดด้วยตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ที่มีปัญหา พฤติกรรมในโรงเรียนบางปะหัน ก่อนและหลังการทดลอง ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาที่มีปัญหาพฤติกรรมในโรงเรียนบางปะหัน ที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม ก่อนการทดลองมีระดับความเครียดสูงกว่าปกติมาก โดยมีค่าเฉลี่ยของคะแนนเป็น 30.23 และหลังการ

ทดลองพบว่า มีระดับความเครียดอยู่ในเกณฑ์ปกติ มีค่าเฉลี่ยเป็น 14.43 ค่าเฉลี่ยคะแนนความเครียดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ที่มีปัญหาพฤติกรรมในโรงเรียนบางปะหัน หลังทดลองต่ำกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ $< .05$ (ตารางที่ 2)

3. ผลการวัดความสามารถในการเผชิญปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ที่มีปัญหาพฤติกรรม ในโรงเรียนบางปะหัน ก่อนและหลังการทดลอง

3.1) ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาที่มีปัญหาพฤติกรรม ในโรงเรียนบางปะหัน ที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม ก่อนทดลองนักเรียนมีความสามารถในการเผชิญปัญหาในระดับพอใช้ทั้ง 6 ด้านค่าเฉลี่ยอยู่ในช่วง 1.0 – 1.99 และหลังทดลองมีความสามารถในการเผชิญปัญหาดีค่าเฉลี่ยอยู่ในช่วง 2.0 – 3.0 ทั้ง 6 ด้าน (ตารางที่ 3)

3.2) ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับคะแนนความสามารถในการเผชิญปัญหารายด้านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาที่มีปัญหาพฤติกรรมในโรงเรียนบางปะหัน ก่อนและหลังการทดลองพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาที่มีปัญหาพฤติกรรม ในโรงเรียนบางปะหัน ที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม หลังทดลองนักเรียนมีความสามารถในการเผชิญปัญหาสูงกว่าก่อนทดลอง 6 ด้าน คือ ด้านการแก้ไขอารมณ์ตัวเอง การบรรเทาอารมณ์ตัวเอง การใช้การประคับประคอง การพึ่งพาตนเอง การเผชิญหน้ากับปัญหาการมองเห็นเหตุการณ์ในแง่ดี โดยก่อนทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการเผชิญปัญหารายด้านเป็น 7.60 12.50 9.30 18.40 7.03 และ 16.57 ตามลำดับ และหลังการทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการเผชิญปัญหาเพิ่มขึ้น มีค่าเฉลี่ยเป็น 10.53 15.53 10.53 21.98 8.83 และ 19.70 ตามลำดับ และทดสอบความแตกต่างโดยใช้ Paired samples t-test ของคะแนนความสามารถในการเผชิญปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาที่มีปัญหาพฤติกรรมในโรงเรียนบางปะหัน ก่อนและหลังการทดลอง พบว่าความสามารถในการเผชิญปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาที่มีปัญหาพฤติกรรมในโรงเรียนบางปะหัน หลังการทดลองสูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ $< .05$ (ตารางที่ 4)

อภิปรายผลการศึกษา

จากการศึกษาการประเมินและวิเคราะห์ความเครียดด้วยตนเอง ความสามารถในการเผชิญปัญหาและความรู้ด้านพฤติกรรม ผู้ศึกษาแยกอภิปรายตามวัตถุประสงค์ดังนี้

1) ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนการประเมินและวิเคราะห์ความเครียดด้วยตนเองโดยรวมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาที่มีปัญหาพฤติกรรมในโรงเรียนบางปะหัน ที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มจากผู้ศึกษา ภายหลังการทดลองต่ำกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ที่ผลการศึกษาเป็นเช่นนี้ แสดงว่าโปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มช่วยลดระดับความเครียดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาที่มีปัญหาพฤติกรรมได้ ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังนี้

การให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม ประกอบไปด้วยการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างเพื่อนที่มีปัญหาคล้ายคลึงกัน เพื่อพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันจึงเป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่คุณศึกษานำมาใช้ โดยมีผู้ศึกษาทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวกในกลุ่มและเป็นผู้เอื้ออำนวยให้กระบวนการกลุ่มดำเนินไปอย่างราบรื่น นักเรียนก็มีบทบาทช่วยเหลือสนับสนุนให้กำลังใจซึ่งกันและกันภายใต้บรรยากาศอบอุ่นไว้วางใจเข้าใจและยอมรับกัน นักเรียนแต่ละคนในกลุ่มมีโอกาสสำรวจทัศนคติของตนเองเข้าใจตนเองและผู้อื่น มองเห็นแนวทางในการปรับปรุงตนเอง ทำให้เกิดประโยชน์เบื้องต้นคือช่วยให้นักเรียนได้มีการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ ความเชื่อความรู้สึกละพฤติกรรมที่มีต่อตนเองและผู้อื่น ได้มีโอกาสในการสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่น มีการเรียนรู้ทักษะทางสังคม ได้มีการแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน

ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของฉวีวรรณ กาพย์เกิด(2536) ได้ศึกษาผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มที่มีต่อความเครียด ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเบญจมราชูทิศ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ปีการศึกษา2535 ที่มีความเครียดสูงจำนวน 20 ราย พบว่านักเรียนที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มมีความเครียดแตกต่างจากนักเรียนที่ไม่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยที่นักเรียนที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มมีความเครียดน้อยกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

สุธรา วิจารณ์(2532) ที่พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ติดยาเสพติดที่มีการสนับสนุนทางสังคมด้านอารมณ์การเงิน และด้านการให้คำแนะนำในการแก้ไขปัญหาจะมีความเครียดลดลง

วัชร ทรัพย์มี(2533) เห็นว่าการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มเป็นการปรึกษาที่เน้นการจัดหรือลดความทุกข์ทางอารมณ์และความรู้สึกของสมาชิกในกลุ่ม เพื่อจะได้ใช้เหตุผลในการแก้ปัญหาหรือตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป โดยผู้นำกลุ่มจัดสภาพแวดล้อมภายในกลุ่มให้อบอุ่นเป็นมิตร เต็มไปด้วยการยอมรับและเข้าใจ ให้สมาชิกในกลุ่มได้ระบายอารมณ์กับข้อใจหรือความขัดแย้งในใจตนเอง ทำให้สมาชิกได้ผ่อนคลายจากการเก็บกดความรู้สึก เพิ่มความตระหนักในสถานการณ์ที่เป็นปัญหาของตนเองและได้สำรวจความรู้สึกอย่างลึกซึ้ง ซึ่งเป็นขั้นต้นที่จะก่อให้เกิดความเข้าใจอย่างถ่องแท้ ได้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างสภาพการณ์ต่าง ๆ ด้วยสายตาใหม่ พิจารณาตนเองและสิ่งแวดล้อมอย่างตรงต่อข้อเท็จจริง และค่อย ๆ พัฒนาความเข้าใจตนเองและสภาพการณ์ต่าง ๆ อย่างเด่นชัดขึ้น แสวงหาวิธีแก้ปัญหาที่มีประสิทธิภาพหรือตัดสินใจได้เหมาะสมขึ้น ทำให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาที่มีปัญหาพฤติกรรมได้คลายความตึงเครียดลงได้

2) ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของแบบวัดความสามารถในการเผชิญปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาที่มีปัญหาพฤติกรรมในโรงเรียนบางปะหัน ที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มจากผู้ศึกษา ภายหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .001 และพบว่าก่อนทดลองนักเรียนมีความสามารถในการเผชิญปัญหาในระดับดี และมีค่าเฉลี่ยของคะแนนเพิ่มขึ้น ซึ่งแสดงว่าโปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม สามารถช่วยให้นักเรียนชั้นมัธยม

ศึกษาที่มีปัญหาพฤติกรรม ในโรงเรียนบางปะหัน สามารถมีความรู้ หรือมีแนวทางในการแก้ไขปัญหาต่างๆ จากการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ภายในกลุ่มมาประยุกต์ใช้กับตนเองได้ ส่งผลให้มีความสามารถในการเผชิญปัญหาได้

ซึ่งตรงกับการศึกษาของวันเพ็ญ ทารา ศรี(2533) ผลที่ได้จากการศึกษาประสิทธิผลของการให้คำปรึกษากลุ่มต่อพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักเรียนชายมัธยมปลาย จังหวัดขอนแก่นพบว่า การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มสามารถนำไปประยุกต์ใช้ต่อการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมการสูบบุหรี่ได้ โรงเรียนและผู้ปกครองควรร่วมกันจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อช่วยให้นักเรียนที่สูบบุหรี่งดสูบบุหรี่และคงไว้ซึ่งพฤติกรรมที่ไม่สูบบุหรี่

ทิพรัตน์ เสงตระกุล (2540) ได้ศึกษาผลการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามทฤษฎีการใช้เหตุผลและอารมณ์ เพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว ปีการศึกษา 2539 จำนวน 16 คน พบว่านักเรียนที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม มีพฤติกรรมก้าวร้าวต่ากว่านักเรียนที่ไม่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม พฤติกรรมก้าวร้าวในระยะหลังทดลองต่ากว่าระยะก่อนทดลอง พฤติกรรมก้าวร้าวในระยะติดตามผลต่ากว่าระยะก่อนทดลอง พฤติกรรมก้าวร้าวในระยะติดตามผล และระยะหลังการทดลองแตกต่างกัน และการศึกษาของณรงค์เดช อนุศักดิ์เสถียร(2544)การศึกษาผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มต่อวิธีการเผชิญปัญหาของครูผู้สอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษจังหวัดมุกดาหาร พบว่าครูที่ได้ผ่านการปฐมนิเทศการให้คำ ปรึกษาแบบกลุ่ม จะมีทักษะวิธีการเผชิญปัญหาในการดูแลเด็กที่มีความต้องการพิเศษได้เหมาะสมและดีเพิ่มมากขึ้น

ข้อจำกัดของการศึกษา

1. รายละเอียดของกิจกรรมในโปรแกรมไม่ได้ระบุชัดเจน ถึงลักษณะคำถาม หรือการให้คำพูดในการเปิดประเด็นต่างๆ ไว้ในแต่ละกิจกรรม
2. เกณฑ์ในการเลือกนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาที่มีปัญหาพฤติกรรมยังไม่ระบุชัดเจน

ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้

ด้านการปฏิบัติการพยาบาล

พยาบาลที่ให้การปฏิบัติการพยาบาลและดูแลกลุ่มนักเรียนหรือวัยรุ่น ที่มีปัญหาด้านพฤติกรรม ควรมีการติดตามอย่างต่อเนื่อง ถึงพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของนักเรียนที่มีปัญหาพฤติกรรมและควรมีการดำเนินการอย่างสม่ำเสมอ พยาบาลปฏิบัติงานด้านสุขภาพจิตในชุมชน ควรให้ความสำคัญในการพัฒนาตนเองให้มีความรู้ ความสามารถ มีทักษะและประสบการณ์ในการปฏิบัติการพยาบาล ด้านการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มและแบบอื่นๆ เพื่อที่จะช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหา หรือบุคคลอื่นๆ ในชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพได้

ด้านบริหารการพยาบาล

ผู้บริหารทางการพยาบาล ควรมีการสนับสนุนให้นำโปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มไปใช้กับนักเรียนที่มีปัญหาพฤติกรรม หรือปัญหาด้านสุขภาพจิตในแต่ละโรงเรียน เพื่อเป็นการช่วยเหลือให้นักเรียนที่มีปัญหาเหล่านี้สามารถนำสิ่งต่าง ๆ ที่ได้จากกลุ่มมาประยุกต์ใช้กับตนเอง ให้เกิดประโยชน์ได้ และอาจส่งผลให้เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษา

1. ควรมีการศึกษาอย่างต่อเนื่อง เรื่องการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม ในนักเรียนที่มีปัญหาพฤติกรรมในโรงเรียนหลังจากจบโปรแกรมแล้ว
2. ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของวัยรุ่น หลังจากได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม